

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytön yleisistä edellytyksistä

1. Alueellisen linjauksen lähtökohtia

Alueellinen linjaus perustuu ulkomaalaislakiin ([301/2004](#)) ja valtakunnalliseen linjaukseen ulkomaisen työvoiman käytön yleisistä edellytyksistä ([VNp 11.10.2012](#)).

Alueellisen linjauksen tarkoitus on tukea työvoiman saatavuutta Pirkanmaan ELY -keskuksen työmarkkina-alueella sen erityispiirteet huomioon ottaen. Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti alueellisissa linjauksissa käsitellään alueellisten työmarkkinoiden erityispiirteisiin liittyvät kysymykset, kuten arviot työvoiman saatavuudesta eri ammatti- ja toimialoilla. Sen sijaan alueellinen linjaus ei sisällä jo valtakunnallisessa linjauksessa käsiteltyjä seikkoja. Tästä syystä alueellista linjausta on luettava rinnakkain valtakunnallisen linjauksen kanssa.

Ulkomaalaislaissa ja valtakunnallisissa linjauksissa on määritelty ne tehtävät, alat ja asemat (esimerkiksi perheenjäsen), joihin liittyy oikeus tehdä työtä ilman työntekijän oleskelulupaa.

Sekä valtakunnallinen että alueellinen linjaus antavat työnantajille ja työntekijän oleskeluluvan osapäätöksiä tekeville asiantuntijoille tietoa siitä, minkälaisin yleisin tavoittein ja työvoimapolitiittisin painotuksin ulkomaalaisten työntekoon liittyviä ratkaisuja Pirkanmaalla tehdään.

Työvoiman saatavuuden harkintaan on käytetty työhallinnon ennakoititietoja, alueen työmarkkinakatsauksia sekä työhallinnon URA-järjestelmää ja työmarkkinaosapuolten näkemyksiä.

2. Työntekijän oleskelulupaprosessi

Työntekijän oleskeluluvan käsittelyprosessi on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa TE-toimisto antaa osaratkaisunsa, minkä jälkeen Maahanmuuttovirasto tekee lopullisen päätöksen asiassa. TE-toimiston osapäätös tehdään aina tapauskohtaisesti käyttäen kokonaisharkintaa, joka sisältää työnantajan ja työntekijän edellytysten arvioinnin, työvoiman saatavuuden arvioinnin (saatavuusharkinnan) sekä työsuhteen ehtojen ennakkovalvonnan. Myös työntekijän toimeentulosta ansiotyöllä on varmistuttava.

Saatavuusharkinta

Suomessa toimivan työnantajan edellytetään ensisijaisesti rekrytoivan työvoimaa työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta, huomioiden maassa jo asuvat maahanmuuttajat tasaveroisesti potentiaalisena työvoimana. Työ- ja elinkeinotoimiston tulee aina ottaa harkinnassaan huomioon koko EU-/ETA-alueen työnhakijat. Työvoiman saatavuuden selvittämiseksi työpaikka tulee ilmoittaa avoimeksi [TE-toimiston verkkosivuille](#) vähintään kahdeksi (2) viikoksi, jotta paikkaan voidaan välittää työvoimaa. Jos ala on sellainen, että siihen liittyy realistista EU/ETA-liikkuvuutta, tulee paikka ilmoittaa myös eurooppalaisen työnvälitysverkoston EURES –portaalissa. Silloin paikkailmoitus olisi hyvä laatia myös esim. englanniksi. Lisätietoja EU- ja ETA-alueelta rekrytoinnista ja työhallinnon [EURES -palveluista](#).

10.12.2019

Ennakovalvonta

Osana työntekijän oleskeluluvan osapäätöstä Pirkanmaan TE-toimiston työlupapalvelut selvittää työnantajan ja toimeksiantajan edellytykset mm. työsuhteen ehtojen ja työnantajavelvollisuuksista suoriutumisen osalta. TE-toimisto tarkistaa myös, että työlupahakemuksessa tarkoitettun ulkomaalaisen osaamis- ja koulutustaso ovat sellaisia, mitä saatavuusharkinnan yhteydessä on avoimeen työpaikkaan edellytetty. Ulkomaalaiselle maksettavan palkan tulee vastata saatavuusharkinnassa kohteena olevan työvoiman palkkatasoa. Tämä liittyy riittävän toimeentulon edellytysten selvittämiseen.

3. Pirkanmaan työmarkkinatilanne

Pirkanmaan työmarkkinatilanne ei ole vuonna 2019 oleellisesti muuttunut edellisvuoteen verrattuna. Työllisyystilanne on parantunut vuonna 2019 hitaammin kuin vuonna 2018 ja on mahdollista, että työllisyystilanne ei enää parane vuonna 2020. Tämä helpottaa osaltaan osaavan työvoiman saatavuutta, koska työvoimaa vapautuu uusiin rekrytointeihin – esimerkiksi uudelleen kouluttamisen kautta. Toisaalta Pirkanmaan taloustilannetta on tällä hetkellä hyvin vaikea ennakoida maailmantalouden epävarmojen näkymien vuoksi.

Uusien työpaikkailmoitusten määrä on lisääntynyt vuoden 2019 aikana edellisvuoteen verrattuna. Kehitys on ollut samansuuntaista lähes jokaisella alalla. Työnantajat ovat hakeneet jatkuvasti osaavaa työvoimaa, ja tämä tarve näyttää vielä jatkuvan.

Hoiva-alan työmarkkinatilanne on vuonna 2019 pysynyt pääasiassa edellisvuoden kaltaisena. Uusien avointen paikkojen määrä näyttää hieman nousseen. Alalla työvoiman saatavuuteen vaikuttavat mm. työvoiman liikkuvuuteen liittyvät haasteet. Lisäksi työvoiman tarpeeseen vaikuttaa osaltaan myös kansallisella tasolla tehtävät säädökset, mm. hoitajamitoitus.

4. Pirkanmaan alueellinen linjaus

Seuraavilla ammattialoilla työvoiman saatavuus on vaikeutunut. Työntekijän oleskelulupahakemusta käsiteltäessä voidaan pitää oletuksena, ettei työvoimaa ole saatavissa. Työvoiman saatavuus arvioidaan kuitenkin ta-pauskohtaisesti.

1. Metallialan työntekijät, pois lukien avustavat työtehtävät
2. Rakennusalan työntekijät, pois lukien avustavat työtehtävät
3. Maanrakennusalan työntekijät
4. Maatalous- ja puutarhatyöntekijät
5. Lääkäriharjoittelijat eli lääketieteen amanuenssit
6. Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät, pois lukien pikaruokatyöntekijät
7. Toimisto- ja laitossiivoajat

Seuraavilla ammattialoilla katsotaan olevan työvoiman ylitarjontaa:

1. Toimistoalan työtehtävät
2. Media-alan työtehtävät

10.12.2019

5. Työntekijöiden oleskelulupa-asioiden käsittely Pirkanmaalla

Pirkanmaan ELY-keskuksen alueella työntekijän oleskelulupahakemusten käsittely on keskitetty Pirkanmaan TE-toimiston työlupapalveluihin. Tarkemmat menettelyohjeet työntekijän oleskeluluvan hakemiseksi löytyvät [Pirkanmaan TE-toimiston verkkosivuilta](#).

Työnantajan tulee toimittaa TE-toimistolle EU:n ulkopuolelta tulevien työntekijöiden työntekoa koskevat tiedot. Ulkomaalaislain 86a § 2 momentin mukaan työnantajan, joka ottaa palvelukseensa muun kuin unionin kansalaisen, tähän rinnastettavan tai tämän perheenjäsenen, tulee viivytyksettä toimittaa TE-toimistolle työso-
pimuslain 2 luvun 4 §:ssä tarkoitettu selvitys työnteon keskeisistä ehdoista ja vakuutus siitä, että työehdot ovat työehtosopimuksen mukaiset. Tiedot tulee toimittaa riippumatta oleskelulupatyypistä ja myös henkilön työskennellessä viisumilla tai viisumivapaasti. Työnantajan tulee toimittaa TE-toimistoon kopio henkilön pas-
sista tai oleskelulupakortista sekä TEM054-lomake (Työntekijätietojen ilmoittaminen). Työnantaja voi tehdä selvityksen myös sähköisesti [Maahanmuuttoviraston sähköisessä asiointipalvelussa Enter Finlandissa](#).

Yrittäjän oleskelulupien osapäätösten tekeminen on valtakunnallisesti keskitetty Uudenmaan ELY-keskukselle. Lisätietoja [Maahanmuuttoviraston sivuilta](#).

6. Alueellisen linjauksen voimassaolo

Tämä linjaus on voimassa 10.12.2019 alkaen ja se tarkistetaan keväällä 2020. Alueellisen linjauksen päivittä-
mistarpeen arvioivat Pirkanmaan ELY-keskus ja Pirkanmaan TE-toimiston kansainvälisen työnvälityksen pal-
velu.

Lisätietoja linjauksesta: Pirkanmaan ELY-keskus, maahanmuuttopäällikkö Marja Huttunen, puh. 0295 036 086

Lisätietoja työluvista: Pirkanmaan TE- toimisto, työlupapalvelunumero puh. 0295 045 502 (ma-pe klo 9-11)
(tyoluvat.pirkanmaa@te-toimisto.fi)

Riikka Joutsensaari
yksikön päällikkö
Pirkanmaan ELY-keskus

Marja Huttunen
maahanmuuttopäällikkö
Pirkanmaan ELY-keskus